

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Statens Hus, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Oda Randi Rein fjord
Oppvekst- og utdanningsavdeling

Innvalgstelefon
73199353

Vår dato
23.10.2009
Deres dato
07.07.2009

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2009/5874-620
Deres ref.
200902808

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

BARNE-OG LIKESTILLINGSDEP
Arkivkode: 410.0
Dato: 2/11-09
Saksnr: 2009/02808 → 023

Høring - barn som kan være ofre for menneskehandel - adgang til midlertidig plassering uten samtykke på institusjon for beskyttelse og omsorg - (forslag om endring i barnevernloven)

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag viser til brev av 7.07.09 vedrørende forslag om endring av barnevernloven med forskrifter.

Fylkesmannen har gjennomgått forslaget, og vi deler Barne- og likestillingsdepartementets syn på behovet for å vedta særskilt hjemmel for å ivareta barn og unge i en situasjon som her beskrevet. Selv om vi ser betenkeligheter, og generelt vil advare mot å anvende barneverninstitusjoner for formål som ligger utenfor kjerneområdet for barnevernloven, finner vi det naturlig at hjemmelsgrunnlaget for inngrep overfor barn i denne situasjonen legges til barnevernloven. Det er videre naturlig at barnet plasseres i en godkjent barneverninstitusjon.

Nedenfor følger noen kommentarer til de foreslåtte lov- og forskriftsbestemmelsene.

Angående krav til barneverninstitusjonen

Det vil være behov for at godkjenningsmyndigheten vurderer og godkjenner barneverninstitusjoner som skal ta imot barn i en slik situasjon ut fra særskilte kriterier. Det at et barn har behov for så stramme beskyttelsestiltak som det forslaget legger opp til, medfører behov for særskilt bemanning, kompetanse blant de ansatte, en tenkning og et regime i institusjonen som avviker fra det som generelt gjelder for barneverninstitusjoner.

Disse barna skal primært skjermes pga utenforliggende årsaker, mens de begrensninger som kan settes for ungdom plassert i barneverninstitusjoner i dag, begrunnes hovedsaklig ut fra barnets egne atferdsvansker. Vi ser for oss at godkjenningsmyndigheten godkjenner en eller noen få barneverninstitusjoner i hver region for denne målgruppen.

Fylkesmannen har erfaring med at barn med ulike behov og utfordringer i for stor grad plasseres i samme institusjon. Det er viktig at Statlig regional barnevernmyndighet vurderer målgruppen for institusjonen nøye i forbindelse med godkjenningen av slike institusjoner. Vi vil foreslå at det tas inn en presisering om at Statlig regional barnevernmyndighet skal utpeke hvilke institusjoner som skal ta i mot barn på grunnlag av vedtak som nevnt i § 4-29. Vi viser her til dagens bestemmelse i barnevernloven § 4-27.

	Embetsledelse og administrasjonsstab	Kommunal- og beredskapsavdeling	Oppvekst- og utdanningsavdeling	Sosial- og helseavdeling	Landbruk og bygdeutvikling	Miljøvern-avdeling
Telefon	73 19 90 08	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00
Telefaks	73 19 91 01	73 19 91 01	73 19 93 51	73 19 93 01	73 19 91 01	73 19 91 01
E-post: postmottak@fmst.no		Internett: www.fylkesmannen.no/st				

Angående kompetansen til å fatte vedtak etter forslaget § 4-29 og vedtakenes varighet

Vi opplever ordlyden i denne bestemmelsen vanskelig tilgjengelig. Når skal fylkesnemnda fatte vedtak, og når kan barneverntjenestens leder/påtalemyndigheten fatte vedtak?

Vi ser at det er behov for hjemmel til å fatte midlertidige akuttvedtak, men det er vanskelig å få tak i hva som er vurderingsgrunnlaget for akuttvedtak i den foreslåtte bestemmelsen, og det er vanskelig å forstå forholdet mellom forslaget §§ 4-29 fjerde ledd og 4-22. Det bør gå tydeligere fram hvilke vilkår som må være oppfylt for at barneverntjenestens leder/påtalemyndigheten skal kunne fatte vedtak kontra når saken må avgjøres av fylkesnemnda.

I forslaget § 4-22 er det henvist til § 4-29 første ledd. Slik vi forstår forslaget, skal det her henvises til § 4-29 fjerde ledd.

I følge forslaget kan fylkesnemndas vedtak ha en varighet på inntil fire uker mens barneverntjenestens leder/påtalemyndigheten sitt akuttvedtak kan få en varighet på inntil to uker. Hensikten med korte fylkesnemndsvedtak, å bidra til rettsikkerhet ved hyppig prøving av barnets situasjon, er naturligvis god. Vi er imidlertid usikker på om hensikten vil oppnås i praksis. Slik bestemmelsen nå er formulert, ser vi faren for utstrakt bruk av akuttvedtak. Vi vil foreslå at det åpnes for noe lengre vedtaksperiode for fylkesnemndsvedtakene. Vi viser her til at barneverntjenesten, i følge forslaget § 4-30 tredje ledd, skal følge opp plasseringen og i samarbeid med politiet avslutte tiltaket dersom grunnlaget for det ikke lenger er tilstede.

I forslaget § 7-5 er det inntatt at nemndas leder alene **skal** avgjøre saker om forlengelse av vedtak. Med tanke på å sikre noe fleksibilitet for nemndsleder, stiller vi spørsmål om det ikke er mer hensiktsmessig å benytte ordet **kan** i bestemmelsen. Nemndsleder bør selv kunne avgjøre spørsmålet om nemndas sammensetning. Vi viser til lignende bestemmelse i § 7-5 tredje ledd og for så vidt også § 7-13 andre ledd. Det er videre uklart hvilke forlengelsesvedtak § 7-5 omhandler, da det bare henvises til fjerde ledd dvs hjemmelen for akuttvedtak. Bør det ikke her vises til hele bestemmelsen i § 4-29 slik at også fylkesnemndas vedtak kan bli forlenget på denne måten?

Angående klage/rettslig overprøving av vedtak om plassering og beskyttelsestiltak

Rettslig overprøving bidrar til rettsikkerhet, men rettslig overprøving er ressurskrevende. Vi ser faren for at prøvingsretten ikke blir reell med en så kort vedtaksperiode som det forslaget legger opp til. Den ønskede rettsikkerheten kan dermed også her falle bort i praksis.

Det bør komme tydeligere fram av lovteksten at også overprøving av vedtatte beskyttelsestiltak gjøres av tingretten, jfr § 7-24. Videre vil vi anbefale at det inntas bestemmelser i Forskrift om rettigheter og bruk av tvang under opphold i barneverninstitusjon som tydeliggjør ulikhetene under institusjonsoppholdet for denne gruppen ungdommer kontra andre ungdommer. Det bør komme klart fram hvilke deler av forskriften som gjelder for hvilke plasseringer og det bør klargjøres hvem det er som har myndighet til å avgjøre hva. Når er Fylkesmannen klageinstans, og når skal vedtak og beslutninger overprøves av tingretten eventuelt fylkesnemnda?

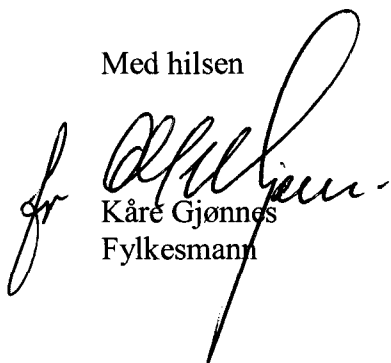
Angående forskriftshjemmel

Det er foreslått at departementet skal kunne gi forskrift til utfylling av foreslått forskriftsbestemmelse § 24a. Vi ser et klart behov for utfyllende forskrifter. Forskriftshjemmelen bør imidlertid plasseres i barnevernloven og omformuleres noe.

Angående forslag til endring i § 8-4

Slik vi forstår det samlede forslaget, skal det i § 8-4 inntas en henvisning til hele bestemmelsen i § 4-29, og ikke bare til tredje ledd i bestemmelsen som omhandler beskyttelseiltak.

Med hilsen

for Kåre Gjønnes
Fylkesmann

Solveig Strand
utdanningsdirektør